

BV news

Publicaciones Científicas

Observació de bec de serra gros *Mergus merganser* (Anseriformes) al Pirineu català

Observación de Serreta Grande *Mergus merganser* (Anseriformes) en el Pirineo Catalán

Observation of Goosander *Mergus merganser* (Anseriformes) in the Catalan Pyrenees

Jordi Clavell Corbera

Fotografía y Biodiversidad, jordi@clavell.org

RESUMEN: Se documenta la observación de una Serreta Grande *Mergus merganser* (Anseriformes) en una localidad pirenaica en agosto de 2011. La especie es una rareza ibérica, y este registro presenta las particularidades de haberse efectuado lejos del litoral y fuera del periodo de invernada.

PALABRAS CLAVE: Serreta grande, *Mergus merganser*, Anseriformes, Pirineos, Cataluña.

ABSTRACT: An observation of a Goosander *Mergus merganser* (Anseriformes) in a Pyrenean locality in August 2011 is reported. The species is rare on the Iberian Peninsula, and this observation was made far away from the coast in plain summer.

KEY WORDS: Goosander, *Mergus merganser*, Anseriformes, Pyrenees, Catalonia.

RESUM: Es documenta l'observació d'un Bec de serra gros *Mergus merganser* (Anseriformes) en una localitat pirinenca l'agost de 2011. L'espècie és una raresa ibèrica, i aquest registre presenta les particularitats d'haver-se efectuat lluny del litoral i fora del període d'hivernada.

PARAULES CLAU: Bec de serra gros, *Mergus merganser*, Anseriformes, Pirineus, Catalunya.

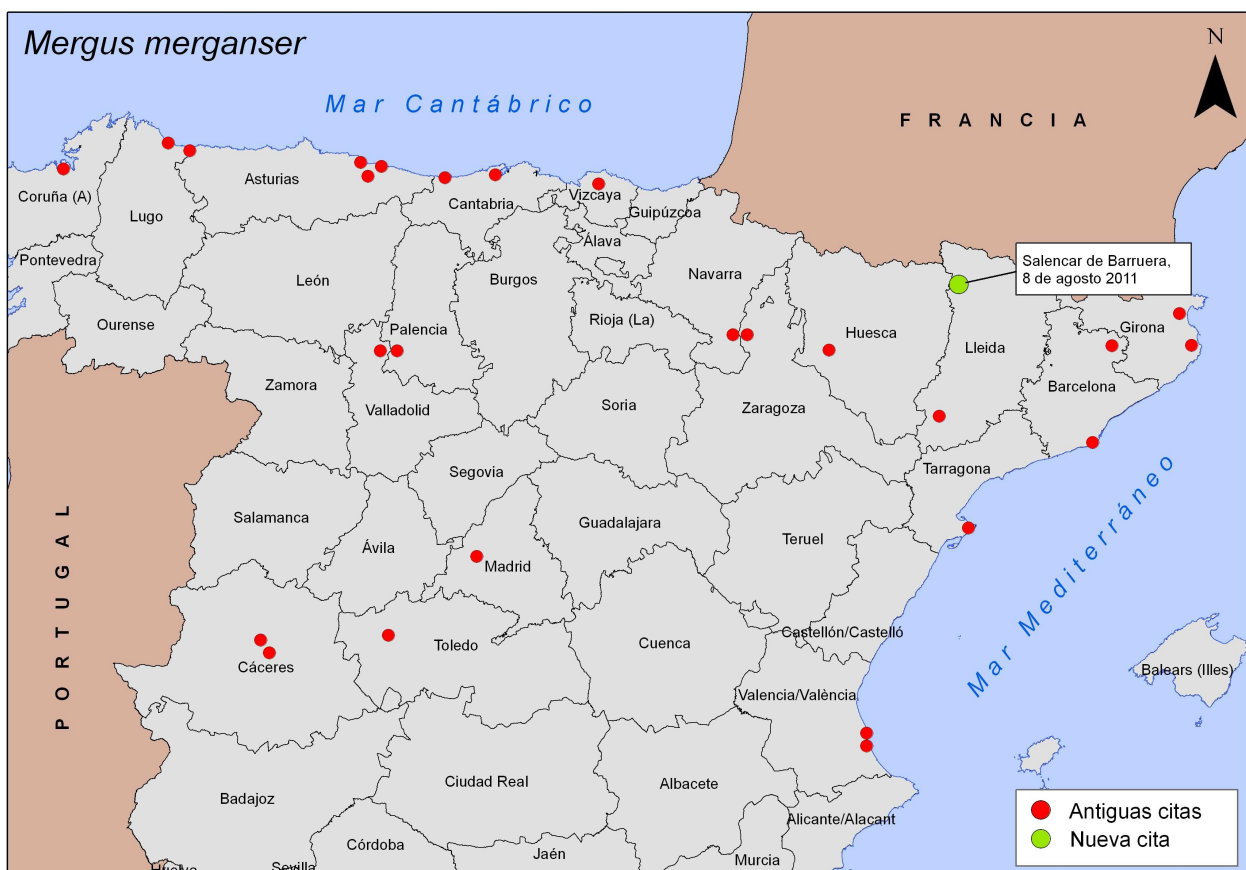
El bec de serra gros (*Mergus merganser* Linnaeus, 1758; LC Least Concern segons la IUCN) (BIRDLIFE INTERNATIONAL, 2009) és un ocell rar a la península ibèrica, del que es disposa de 27 citacions homologades pel comitè de rareses de la SEO al conjunt d'Espanya (DIES et al., 2011) i només dues homologades pel comitè de rareses de la SPEA a Portugal (DE JUANA, 2006). La seva àrea de distribució s'estén per la meitat nord d'Euràsia i Amèrica del Nord, en les seves regions boreals, però exceptuant l'Àrtic. Les dues poblacions més properes es troben a la Gran Bretanya (LITTLE & MERCHANT, 2002) i als Alps, des d'on s'estan estenent a altres zones d'Europa. La població alpina era d'unes 1000-1400 parelles l'any 1998 (KELLER, 2009). És un migrador parcial, amb moviments bàsicament a l'hivern, però que de forma accidental ha estat citat fins al litoral mediterrani de diversos països nord-africans. La seva àrea de distribució es troba actualment en expansió, i els seus efectius s'estan incrementant els darrers anys.

Fig. 1: Bec de serra gros *Mergus merganser*, Barruera, 8-VIII-2011 (CLAVELL, 2011).

La seva presència a la península és principalment hivernal i al litoral nord (DE JUANA, 2006), tot i que els darrers anys s'han produït alguns registres a l'interior. A Catalunya només se'n coneixen tres citacions homologades, encara que hi ha un important nombre de citacions que no s'han tramès als comitès de rareses (CLAVELL, 2002). El nombre de femelles duplica el de mascles (DE JUANA, 2006).

El 8 d'agost de 2011 a la tarda, un exemplar va ser observat i fotografiat al Salenar de Barruera (1084m; Alta Ribagorça, Catalunya) (fig. 1, veure mapa). L'exemplar nedava entre ànecs collverds i altres aus aquàtiques en una zona d'aigües obertes protegida. Inicialment no es va identificar l'ocell, i mesos després, revisant l'arxiu fotogràfic va ser determinat com a *Mergus merganser*, moment en que les dues imatges de la sèrie es van pujar a la galeria d'Aus de Biodiversidad Virtual (http://www.biodiversidadvirtual.org/aves/details.php?image_id=17079; http://www.biodiversidadvirtual.org/aves/details.php?image_id=17078).

Posteriorment la citació va ser tramesa al Comitè Avifaunístic de Catalunya (<http://www.ornitologia.org/monitoratge/cac.htm>) i també es va comunicar a la comunitat ornitològica catalana mitjançant l'aplicació de l'Ornitho.Cat (http://www.ornitho.cat/index.php?m_id=54&mid=8300).

L'ocell era probablement una femella de l'espècie, degut que presentava una mica de cresta i tenia l'ull fosc. La citació, d'una espècie molt rara al nostre país, presenta a més les singularitats de correspondre a l'estiu en lloc de l'hivern, i d'haver-se efectuat en una zona humida del Pirineu en lloc del litoral.

L'exemplar havia estat detectat prèviament per Isabel Martín Rodrigo i José Alfredo Hernández (<http://lists.seo.org/pipermail/avesforum/2011-July/000922.html>), de la qual cosa l'autor no tenia coneixement, el dia 23 de juliol del mateix any, i en el mateix indret. L'hivern 2010/11 s'havien produït un important nombre de registres en diversos països d'Europa, alguns d'ells a la península ibèrica, on els mesos de desembre i gener es van observar més de 50 ex. en unes 30 localitats diferents de 18 províncies (GUTIÉRREZ, 2011a; GUTIÉRREZ, 2011b; RESERVOIR BIRDS, 2012). A Catalunya, un exemplar amb plomatge similar al de Barruera va ser observat al riu Ter, prop de Manlleu, entre els mesos de gener (MARTORELL, 2011) i març de 2011.

AGRAÏMENTS

A **Jorge Falagán**, **José Ángel Campos** i **John Muddeman**, membres de l'equip de BV/Aves (<http://www.biodiversidadvirtual.org/aves>), pels seus valuosos comentaris i aportacions a la primera versió d'aquesta nota. I a l'equip tècnic de BVNPC i la Direcció de la revista pel seu ajut en el procés de publicació.

BIBLIOGRAFIA

- BIRDLIFE INTERNATIONAL (2009). *Mergus merganser* in IUCN Red List of Threatened Species. Version 2011.2. <www.iucnredlist.org>. Consultat el 15 de gener de 2012.
- CLAVELL, J. (2002). Catàleg dels ocells dels Països Catalans. Bellaterra. Lynx Edicions. 384 pp.
- CLAVELL, J. (2011). *Mergus merganser*. [Base de dades en línia] Disponible a <http://www.biodiversidadvirtual.org/aves/details.php?image_id=17079>. Consultat el 15 de gener de 2012.
- DE JUANA, E. (2006). Aves raras en España: un catálogo de las especies de presentación ocasional. Bellaterra. Lynx Edicions. 480 pp.
- DIES, J. I., LORENZO, J. A., GUTIÉRREZ, R., GARCÍA, E., GOROSPE, G., MARTÍ-ALEDO, J., GUTIÉRREZ, P., VIDAL, C., SALES, S. & LÓPEZ VELASCO, D. (2011). Observaciones de aves raras en España, 2009. *Ardeola*, **58** (2): 441-480.
- GUTIÉRREZ, R. (2011a). Recent Reports: December 2010. Rare Birds in Spain. <www.rarebirdspain.net>. Consultat el 16 de gener de 2012.
- GUTIÉRREZ, R. (2011b). Recent Reports: January 2011. Rare Birds in Spain. <www.rarebirdspain.net>. Consultat el 16 de gener de 2012.
- KELLER, V. (2009). The Goosander *Mergus merganser* population breeding in the Alps and its connections to the rest of Europe. *Wildfowl: Special Issue 2*: 60-73.
- LITTLE, B. & MARCHANT, J. H. (2002). Goosander *Mergus merganser*. In: WERNHAM, C. V., TOMS, M. P., MARCHANT, J. H., CLARK, J. A., SIRIWARDENA, G. M. & BAILLIE, S. R. (eds). (2002). The Migration Atlas: movements of the birds of Britain and Ireland. London. T. & A. D. Poyser. 884 pp.
- MARTORELL, C. (2011). *Mergus merganser* in Ornitho.Cat <www.ornitho.cat>. Consultat el 13 de gener de 2012.
- RESERVOIR BIRDS (2012). Reservoir Birds. <www.reservoirbirds.com>. Consultat el 6 de febrer de 2012.

Comité Editorial

Dirección del Proyecto: Álvaro Izuzquiza, Fani Martínez, Jordi Clavell, José Manuel Sesma y Luis Vivas.

Equipo técnico: Torsten van der Heyden, Emilio Herrero y Álvaro González.

Asesores del equipo de Aves: Jorge Garzón, José Ángel Campos, John Muddeman y Jorge Falagán.

Fecha de recepción: 7 de enero de 2012

Fecha de aceptación: 14 de enero de 2012

Fecha de publicación: 18 de abril de 2012

Una vez impreso quedará depositado en la sede social de la Asociación Fotografía y Biodiversidad.

Volumen 1, páginas 11-14

Todos los textos y fotografías de esta publicación son propiedad de sus autores.

Fotografía y Biodiversidad no es responsable de las opiniones vertidas en los artículos de BV News Publicaciones Científicas.

Si desea enviar un artículo: contacto@biodiversidadvirtual.org

Normas de Publicación:

<http://www.biodiversidadvirtual.org/taxofoto/instrucciones-autores-que-deseen-publicar-en-bvnews-publicaciones-cientificas>

FOTOGRAFÍA
y BIODIVERSIDAD

Artículo nº 2

ISSN 1989-7170